

Yhteistyön voimaa meriteollisuuteen

Kari Härkönen

Kognitiotieteilijä ja YardMate-meriteollisuuskonsortion perustaja
YardMate

Mikä tekee ihmisestä ylivoimaisen olennon, joka hallitsee kaikkia muita maanpäällisiä olentoja ja määrää, missä kaikki muut saavat olla ja asua? Mikä oli se niin kutsuttu suuri hyppäys, joka jossain vaiheessa sai Sapiensin kaivautumaan luolastaan ja laajentamaan hallittavan piirinsä yli lähisukulaisten aina kyläyhteisöihin, ja ennen pitkää kokonasiin kaupunkeihin ja valtioihin? Tiedemiehet ja historioitsijat ovat tutkineet tätä ihmettä jo pitkään, miettien asiaa muun muassa aivojen rakenteen, kielen kehittymisen ja kognitiivisen aivokapasiteetin näkökulmasta.

Kaikkien näiden ominaisuuksien on ajateltu olevan kyvykkyydessään ylivertaisia mihinkään muuhun elolliseen olentoon verrattuna. Asia ei kuitenkaan ole aivan näin yksioikoinen. Ihmisen aivokapasiteetti ja esimerkiksi sen laskentakyky ei oikeastaan ole niin ylivoimainen verrattuna vaikka simpanssiin tai elefanttiin. Jopa mehiläisten kommunikointikyky omassa yhteisössään voittaa ryhmadynamiikassaan monen diplomi-insinöörin ketterän kehitystiimin panoksen.

Ihmisen kielellinen kommunikaatio ja sen avulla tapahtuva tiedon välittäminen ei myöskään automaattisesti tee kielestä ylivoimasta tapaa kommunikoida. Emme esimerkiksi voi väheksyä joidenkin eläinten kykyä lukea toisiaan pelkkien ilmeiden ja eleiden perusteella. Ihmisten keskinäinen tunnetilojen lukeminen ilmeiden ja eleiden perusteella on tunnetusti aika hataralla pohjalla eläimiin verrattuna. Esimerkiksi hevonen saattaa ymmärtää lajitoveriaan huomattavasti paremmin kuin mitä ihmiset keskenään yrittävät kielellisesti viestittää – joissain tapauksissa hevonen lukee jopa isäntäänsä (ihmistä) paljon paremmin kuin esimerkiksi mihin tämän aviomies (tai edes vaimo) koskaan pystyisi. Sanat ovat sanoja, mutta ilmeet ja eleet määrittelevät loppupeleissä viestin sisällön.

Meissä ihmisissä on kuitenkin jotain, joka mahdollistaa sen, että pystymme rakentamaan kymmeniä kilometrejä pitkiä siltoja ja melkein stratosfääriin ulottuvia pilvenpiirtäjiä. Tämäkään ei tosin vielä vakuuta vannoutunutta animalistia ihmisen kyvykkyydestä, sillä rakentavathan termiititkin mielettömän hienoja ilmastoituja luksuskerrostaloja savanneilla. Mutta jos muurahainen haluaisi pesäänsä korroosionkestäviä komposiittipilareita runkorakenteeksi, se saattaisi jäädä tekemättä. Ihminen sen sijaan kilpailuttaa tekijät ja tuottaa materiaalin ehkä sadan tai tuhannen kilometrin päästä, jos se on kustannus-laatusuhteeltaan paras ratkaisu. Sen jälkeen hän tilaa kokoonpanoon tarvittavat tekijät useasta eri kaupungista tai maasta, ja koordinoi kaiken tuloksekkaasti. Jos rakennelma on laiva, hän toimittaa sen avaimet käteen -periaatteella asiakkaalle vaikka toiselle puolelle maapalloa. Kuinka me pystymme tähän?

Yksi vastaus on joustava, sosiaalinen kommunikaatiokyky, joka ulottuu yli perhe- ja lähipiiriin. Suurten ja globaalien hankkeiden läpivieminen vaatii saumatonta yhteistyötä ihmisten ja yritysten kesken, jotka eivät ennestään tunne toisiaan. Se vaatii etukäteissuunnittelua, tekemistä, ja tarvittaessa suunnitelman nopeaa muuttamista vaikka täysin uudelle linjalle. Tällainen älykäs joustavuus on tietynlainen erottava tekijä mihin tahansa muuhun lajiin verrattuna. Ihmisellä on kyky saada suuretkin massat innostumaan ja puhaltamaan yhteen hiileen – tämä niin hyvässä kuin pahassakin (kuten nopeat taktiset ja strategiset muutokset peleissä ja sodissa).

Toki ihmisen suuri kognitiivinen aivokapasiteetti mahdollistaa yksittäisten erikoistuotteiden kehittämisen ja monimutkaisten matemaattisten algoritmien ratkomisen, joista voi olla hyötyä jossain yksittäisessä erikoismutterissa tai tietokonepelissä. Ihmisellä on kuitenkin kyky ajatella omaa tämän päiväistä hyvinvointiaan pidemmälle. Todella merkittävät ja maailmanlaajuisesti vaikuttavat ratkaisut syntyvät vasta sitten, kun nämä erikoisosaaajat saatetaan toimimaan yhteistyössä.

Varsinais-Suomessa on nyt tarjolla historiallisen suuria yhteistyön mahdollisuuksia – erityisesti meriteollisuudessa. Tekeminen ei lopu kesken eikä kaverin tilaus ole itseltä pois. Nyt on korkea aika katsoa tulevaisuuteen. Me pystymme näkemään yksintekemisen rajallisuuden ja lyömään voimamme yhteen, jotta kaikilla olisi parempi – me pystymme, jos vain haluamme.

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).